[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

[Vignett]
Du hører nå en podkast fra Universitetet i Stavanger
[SPEAKER_00]
Det var en gang tre bukker som skulle gå til seter så gjøre seg fete.
Og alle tre het Bukken Bruse.
På veien var det ei bru over en foss som de skulle over.
Og under den broa bodde et stort, fælt troll med øyne som tinntallerkener og nese så lang som et riveskaft.
Men så kom Bjørn Rørvik.
Og plutselig skal de til Badeland.
Hva var det som var så galt med den opprinnelige reiseplanen?

[SPEAKER_01]
Jeg vet ikke om det var noe galt med den, egentlig.
Folkeeventyrene er jo fine, men de ble jo på sett og vis litt hermetisert da de ble skrevet ned.
Det var jo levende, muntlige fortellinger som sikkert forandra seg litt fra gang til gang de ble fortalt rundt om i landet.
Men de er jo litt fra en epoke, kanskje, som ikke er så relevant for ungene nå.
Det er jo storbonden og det gamle bondesamfunnet, ikke sant?
At de skal på setra, er også lite grann fremmed for små barn, da.
Jeg husker den minste jenta mi.
Vi har en hytte på fjellet hvor vi pleier å gå til Putten-setra og kjøpe vafler og sånt på vinteren.
Og det kalte hun for Putten-senteret.
Det med seter er jo også fremmed, for de er ikke buk på samme måte som de var for hundre år siden.

[SPEAKER_00]
Han som sa det, heter Bjørn Rørvik og har skrevet en hel haug med bøker for barn og unge, blant annet Bukken Bruse på Badeland.
Jeg heter Bjørn Olav Skjævland, og du hører på podkasten Tid for lesing.
Det vi skal prøve å finne ut i denne episoden, er hvordan Bjørn jobber.
Og hvordan jobber du, Bjørn?

[SPEAKER_01]
Jeg liker å se på barneboka, og kanskje spesielt høytlesningsboka, som en fortelling.
Du kan sammenligne det med et lite bål som du tenner med stemmen din når du begynner å lese.
Da må jeg som forfatter ha lagt på nok never og knusk og små tørrpinner til at dette tar fyr og blir noe som man kan sitte rundt, dele på og varme seg med.
Jeg har liksom et ønske om at boka og fortellinga skal være ... Det skal være noe du kan glede deg over, da.
Noe som du kan dele og ha, og som gir ungene lyst til å leve og vokse.

Det tror jeg ligger til grunn for alt jeg skriver.

[SPEAKER_00]
Hvis vi går tilbake til starten.
Når titulerte du deg som forfatter første gang?

[SPEAKER_01]
Haha, det veit jeg ikke helt, men jeg hadde jo egentlig en annen jobb, jeg jobba mye med oppdragsfilm, blant annet for Oljen, var mye ute i Nordsjøen og filma og holdt på og monsta i flere år, og laget intern-tv for leiren her, og det var jo gøy å jobbe med film, og opplevde mye fint med de … industrifilmene og det jeg lagde, men jeg hadde jo
egentlig mer lyst til å gjøre noe som hadde med barna å gjøre, og noe som jeg kunne få bestemme over sjøl, da, som ikke trengte å være sånn informasjonsfilm–sikkerhetsvideo for Statoil, men noe som var litt mer gøy, så det var det som lå til grunn, og da satt jeg vel og lagde noen små fortellinger, til dels på jobb, i stedet for å skrive … skrive et nytt manus om … løfting av crackeren ute på Mongstad, men det ble til slutt
Noen bøker om reven og grisungen.
Jeg fikk avslag på det mange ganger, og refusert flere ganger, og det ble vel litt bedre og bedre for hver gang.
Til slutt traff jeg en redaktør som jeg sendte det til.
Hun måtte ha flaks, selvfølgelig, for å treffe den helt rette personen, og hun likte det veldig godt.
Da var jeg på sett og vis i gang.
Det ble en liten bok med fem fortellinger.
Reddikhaien het den, den kom i 1996.
Jeg kalte meg vel ikke forfatter med en gang, men det var jo gøy å få boka ut.
Det måtte bli for barn og unge.
Jeg har alltid fått god kontakt med unger, så det må være på den rette bølgelengden, tror jeg.
Og der er jo forfatter litt forskjellig, vi treffer litt forskjellig målgruppe, vi som skriver for barn og unge også.
Og de som er fra opp til andre tredje klasse, er vel kanskje mitt kjernepublikum fra barnehaga opp.

[SPEAKER_00]
Når går du fra å filme plattformbein i Nordsjøen og vente tolv timer på at de skal heise på plass et eller annet som du skal dokumentere på tre minutter til slutt, til å bli en heltidsforfatter?

[SPEAKER_01]
For å bli forfatter og fortsette med det, må du ha litt utholdenhet.
Det er et yrke hvor du ...
Hvor ting går sakte, da, hvor du gjerne ligger et par år på forhånd før noe skal ut i det hele tatt.
Forlaget liker jo å si at det tar tjue år å skape et forfatterskap, og det tror jeg kanskje kan stemme.
Så man må ha selvdisiplin, for du har jo ingen sjefer.
Til gjengjeld kan du ta fri når du vil.

[SPEAKER_00]
I tidligere episoder har jeg snakket med forfattere, og utrolig strukturert gjeng.
Jeg hadde ikke trodd det.
De står opp, går på jobb, holder på til arbeidsdagen slutter og litt til.
Er du òg der?

[SPEAKER_01]
Nja, jeg har vel kanskje ... Det er vel ikke så utrolig utholdende.
Jeg skriver nok best før lunsj, i hvert fall.
Men jeg kan skrive seinere også.
Men plutselig kommer man inn i det, og da kan du bli sittende.
Nei, jeg skriver ikke så veldig mange timer hver dag, og etter hvert så har det jo blitt så mye annet som jeg må ta stilling til, ikke sant, med Bukkene Bruse-universet som ... Ting sprer seg jo utover, hit og dit.

[SPEAKER_00]
Men begynner du da arbeidsdagen med å lese gjennom det du skrev i går, og se om det var verdt noe, og eventuelt revidere det, hive det, begynne på nytt?

[SPEAKER_01]
Ja, jeg fortsetter vel egentlig bare med den scenen som jeg holdt på med.
Jeg jobber jo litt sånn i scener.
Det er vel noe jeg har tatt med meg fra filmen, tenker jeg.
Jeg liker å tenke på det som en scene, og så har jeg jo en egen dramaturgi innenfor hver enkelt scene òg, sånn ... Så når det fungerer og flyter, så ...
Så lar jeg det være, og da bare fortsetter jeg, ikke sant, og så går jeg tilbake etterpå.
Det er når man ser helheten, så kan det være scener som ikke fungerer, og du bare pusser på og stryker, og dette her kan jeg hoppe, og dette her ble ikke som jeg hadde tenkt.
Og, ja, av og til så dukker det opp noe i en rekvisitt som du plutselig får lyst til å skrive inn, det er noe som er gøy.
Da må jeg skrive det ordentlig ut, for å gi det en sjanse, men av og til bare forsvinner det ut igjen, til slutt.
Det er også noe jeg lærte med redigering, tror jeg, jeg satt jo seks år i klipperommet.
At du får en slags følelse for tempo og … ja, det er en slags musikalitet i en tekst og en fortelling også, så det skal flyte, det må ikke bli kjedelig.
Husker Milos Forman sa en gang, om filmregissøren, I can tolerate anything on the screen but one thing, boredom.
Det er litt sånn å skrive for barn òg, at du kan ikke ... Hvis du får en langør, noe som du syns var en fin formulering, men det er bare ræl, ikke sant.
Det er ikke noe for ungene, bare få det ut.
Det må fungere i høytlesningssituasjonen, det er det som gjelder.
Så jeg sitter og leser jo høyt hele tida mens jeg jobber, og replikker og sånt må være spillbart.

[SPEAKER_00]
Men forklar den scenemodellen, hvordan du jobber med scener, og så blir scenene til en film, eller da altså en bok?

[SPEAKER_01]
Ja, det blir til en film inni hodet, og til en enkel scene, ja, noen kan være korte, noen kan være lange, det må ikke være for langt.
Du kan si jeg pleier å se på bildeboka, hvert fall som et lite miniteater.
Den har jo både lydspor, stemmen som hun leser, mor eller far eller bestemor eller bestefar, søsken, så kan du selv sitte og høre på, og så blar du om, og så får du et sceneskift, ikke sant, nye kulisser, nye farger, du er et annet sted.
Og da må det fungere som en forestilling hvor du kan legge på … du legger på stemmen, da, og jeg pleier å prøve å skrive replikkene sånn at de skal være spillbare, at det skal være gøy for de voksne å lese det høyt, kanskje få lyst til å lage litt stemmer og sånn, det er det perfekte publikum for meg, så da skriver jeg for det.
Ja, og jeg jobber skjene for skjene, og da setter jeg bare én, det er liksom startskjenen.
Da må jeg liksom sette tonen og sånn, da, og så to og tre og utover.
Og når jeg begynner å bikke liksom opp mot 30, da er det for langt.
Da må jeg runde av, ellers blir det ... Ja, jeg skal ikke være så mye over en time og lese høyt.

[SPEAKER_00]
Så kommer vi tilbake til det livet du levde før du ble forfatter.
Så er det nærbilde av en plattformfot, en arm som løfter, en heisekran, et blikk.
Ja.
En hjelm eller to.
En hjelm og to, ja.
Detalj, detalj, detalj.
Til slutt så har du en helhet.
Og det er litt det samme med boka.

[SPEAKER_01]
Ja, jeg synes det, og vi forteller en historie, uansett hva slags film det er.
Så skal det fortelles på en sånn måte at … at det treffer.
Det er samme greia, fortelle en historie.

[SPEAKER_00]
Du sier at du skriver for høytlesning.
Kan vi høre hvordan høytlesning høres ut for Bjørn sjøl?

[SPEAKER_01]
Ja, jeg kan ta en scene fra den.
Jeg kan ta første scenen, da.
I en bok som heter Ridderne tar gull.
Det er altså en ridderhistorie, og her møter vi … I boka videre utover møter vi to riddere som er hovedpersonene, men vi starter inne hos kongen.

Kongens kontor har utsikt til to sider.
Fra det ene vinduet kan kongen se utover landet sitt, og fra det andre kan han kikke ned i borgen.
Akkurat nå har han ikke tid til noen av delene.
Prinsessen er innom en tur, og hun er ikke særlig fornøyd.
Ja, men jeg vil!
roper hun.
Nei, sier kongen.
Det er ikke for jenter, Begonia.
Vis meg hvor det står, da, sier prinsessen.
Står det i reglene at det ikke er lov for jenter, kanskje?
Nei, men det står ikke noe sted, sier kongen.
Det er bare sånn det er.
Sånn har det alltid vært.
Ja, men hvorfor?
spør prinsessen.
Det er for farlig, skjønner du, sier kongen.
Tenk om nå skulle det skje at du falt av hesten eller fikk en pil i hodet!
Du er det lille gullet mitt, vet du!
Og du er bare så utrolig gammeldags!
roper prinsessen.
Skulle tro vi levde i middelalderen!
Ja, men så se på kalenderen, da!
sier kongen.
Det er jo middelalderen!
Prinsesse Begonia snur seg og går.
Hun smeller så hardt med døra at kalenderen blafrer på veggen.
Vent!
roper kongen.
Du skulle jo være med og velge ut riddere!
Og så kommer en kort toer her nå.
Ridder Rosenbusk og ridder Bang står sammen med de andre ridderne nede i borggården.
De holder på å gjøre seg klare med hester og fullt utstyr.
Men ridderne har hørt alt som ble sagt på kongens kontor, for det er en varm dag og vinduet står på vidt gap.
Prinsesse Begonia kommer trampende forbi, hun er så sint at hun nesten snubler i en brostein.
Ridderne holder på å begynne å le, men de tør ikke å le høyt.
Hva er det dere glor på?
freser prinsessen.
Ridderskrammel!
Så forsvinner hun inn i tårnet.
Det er der hun har rommet sitt, helt øverst.
Det er så sinna hun var i dag, da, sier Rosenbusch.
Ja, sier Bang.
Veldig òg, det.
Ja, det var to scener fra den, starten.
Der prøver jeg å sette litt hva det skal handle om, i første scene.
Samtidig så er det jo en dialog som flyter, og som … Jeg føler hard en slags dramaturgi da den slutter med et smell idet hun smeller inn døra.

[SPEAKER_00]
Hvordan oppstår sånn en historie som den?
Hvordan begynner det?
Det begynte med Reddikhei i 1996.
Du har ord som reddikhei, vaffelfisk og purre.
Begynner historien med enkle ord?
Hvordan kommer ideene til deg?

[SPEAKER_01]
Det springer vel ut ifra en slags språkglede at jeg liker å leke med ord.
Jeg gjør nok det.
Og jeg skriver kanskje ... Jeg tror jeg skriver mest på intuisjon.
Samtidig så har jeg … Jeg får en følelse av når jeg har et tema, eller en …
Et univers, eller noe som det går an å leke med.
At det er rikt nok.
Det må være et mylder, liksom, som er lett å komme på.
Det må være gøy å jobbe med, det kan til og med være … Du merker fort hvis det er flatt, jeg får ikke noe ut av dette, jeg må sitte og dra tingene ut.
Men hvis det er noe som får ideene til å boble på og er lett å komme på, da er det fint.
Og så må det være en arena som har noe, har noe litt artig med seg, for jeg liker å skrive morsomme bøker.
Riddere og prinsesser og drager og sånn er fint, fordi at det er veldig satt hvordan det skal være, ikke sant?
Hva man forventer seg av rollene.
Ridder, prinsesse, kongen, dragen.
Hvordan det er.
Og det betyr at det er lett å skape brudd.
Altså skape forventningsbrudd, og det er jo humor.
Så når jeg ...
Lot meg overtale, for å si det slik, til å dukke inn i det der ridderuniverset, så oppdaga jeg at det ble veldig var gøy å skrive om, og jeg fikk lyst til å være der en stund, så nå har det blitt fem bøker … eh … og jeg holder på med den sjette nå.
Og for å lage ting som er litt spennende og gøy for unger, så må du også ha en arena som er litt fin.
Badeland var en fin arena.
Bukkene bruser på badeland.
Badeland er noe du … Åh, det vil du til!
Du trekkes mot det, men samtidig har du overhodet ikke full kontroll der.
Ikke sant, det er masse andre folk å forholde seg til, og det kan skje egentlig hva som helst.
Og sklia er for stor, ikke sant, og det er masse greier du …
Som du ikke har kontroll på.
Dermed så er det både spennende og litt skummelt på en gang.
Det er fint.
Samme med å begynne på skolen.
Buktene Bruse begynner på skolen.
Der har du heller ikke kontroll.
Du kan ikke reglene.

Og du veit ikke hvem som dukker opp rundt hjørnet, ikke sant.
Det kan være en streng lærer, det kan være ...
Ja, sjuendeklassinger, hva som helst.

[SPEAKER_00]
De er skumle, for de skulle hive deg i fontenen på skolen, drikke fontenen når du begynte.

[SPEAKER_01]
Ja, og så er det alle de historiene man har hørt om et sted.
Det må du ikke finne på.

[SPEAKER_00]
Men går du rundt med ei notisbok og kommer på ting, eller er den kreative fasen akkurat før du skal sovne, og så har du glemt det dagen etterpå?
Hvordan oppstår ideene?
Hvordan oppstår f.eks.
Bukkene Bruse i Badeland?

[SPEAKER_01]
Nei, det er en lang historie, den orker jeg ikke å fortelle.
Men ideer kan komme når som helst, og alle kan jo få en god idé og tenke at oi, her har jeg en kjempeidé til barnebok, og gå og ruge på den i årevis.
Men du veit egentlig ikke om ideen er god før du setter deg ned og faktisk skriver den ut.
Og da kan det ramle … ramle til grunnen, ikke sant, eller det kan lette fra arket.
Det veit du ikke, så jobben må gjøres.

[SPEAKER_00]
Når kjenner du igjen at dette er en historie som kan fortsette å leve i bokform?

[SPEAKER_01]
Jeg kan slite med ting i årevis, altså, før det blir noe av.
Men jeg føler jo som regel når det er noe der, jeg tror det.
Men jeg er litt sånn at jeg gir meg ikke.
Hvis jeg får avslag to eller tre ganger, så ...
Så veit jeg med meg sjøl at det er en historie der, hva har du gjort feil?
Da kan du ligge lenge.
Prikkesyken, for eksempel, var en historie fra Reven og Grisungen-universet som jeg tror jeg hadde liggende i skuffen i fem, seks, sju år, før jeg tok den opp igjen, nesten på nytt.
Da hadde jeg glemt hvordan det var, og så med en gang hva som var feil.
Men hallo, det er jo sånn man må gjøre det.
Da vra jeg det til og skrev på nytt, og da kom den ut.
Ja, den har blitt til masse rart, teater og alt mulig, og ble nominert til en sånn tysk bokhandlerpris, Deutsche Jugendlitteraturprize, så det gikk fint, men den lå lenge i skuffen og bare støva ned, og jeg tenkte at ja, altså, når du tar det opp

igjen og ser på det med friske øyne, som det heter, når du har glemt hva du egentlig tenkte på, så kan du se hva som mangler.

[SPEAKER_00]
Du skriver for høytlesing, men du skriver billedbøker.
Men bildene lager du ikke sjøl.
Hvor viktige er bildene i bøkene dine?

[SPEAKER_01]
Ja, det er litt tosidig.
Bildene er kjempeviktige, fordi at ungene må ha noe å se på når de blir lest for, syns jeg, da.
I hvert fall de små.
De har det fint.
Og det er mye å se på i bildene alltid, særlig Bukkene Bruse-bøkene.
Og Gry som tegner, hun tenker veldig likt med meg at det skal fungere i høytlesningssituasjon.
Og høytlesning er jo litt sånn som et flyvende teppe også, ikke sant?
Som du bare … Du går inn i en boble og setter deg på teppet sammen med den du leser for, og når du da starter å lese, så er stemmen din motoren.
Som du kan få til å lette å fly med, og da sitter dere oppå der begge to.
Men du kan også bare la det lande litt, og snakke om ting som er i bildene.
Og i Bukkene Bruse-bøkene skjer det så mye i bildene at det er.
Ja, du må liksom snakke om det, og det gjør at det er utrolig bra språktrening for en liten tass, fordi at du må tenke, og så må du formulere tankene dine, ikke sant, og spørre om ting, eller mor eller far kan spørre, hvem er det, hva tror du hun gjør, og ungene ser jo ofte ting som de voksne ikke ser i bildene fordi de sitter og leser, ikke sant, så det er masse å se på, og det gjør at du
At du kan tåle å lese boka mange ganger, da.
En barnebok skal jo leses mange ganger, ikke sant.
Den må tåle 50 gjennomlesninger.
100, kanskje.
Det er ikke som en skjønnlitterær voksenbok som du leser én gang.
Hvis den er for tjukk, så leser du kanskje bare halve.
Dette er hverdagslitteratur som skal brukes.

[SPEAKER_00]
Men hvordan jobber du med teksten da, når du vet at hvis denne skal funke, så må den tåle å bli lest 50 ganger?

[SPEAKER_01]
Ja, jeg skriver minst mulig.
Det er lettere sagt enn gjort, men jeg skriver stort sett handling, litt beskrivelser og mye dialog.
Det betyr at det er veldig stor plass til den som skal tegne.
Den som skal tegne, er jo sett og vist som en filmregissør.
Du gjør castingen.
Hvordan skal rollene se ut?
Hva skal de ha på seg?

Du har kostymene.
Du har scenografien.
Hvor skal det være?
Du er location manager.
Hvor skal det foregå?
Ute?
Inne?
Hvordan ser det ut der?
Hvordan er været?
Ikke sant?
Du kan ... En kjempejobb for illustratøren, og jeg skriver aldri hva folk har på seg, for eksempel.
Hvordan fargene er, om de har rutete dress og sånn.
Da skal det være spesielt, altså.
Og det gjør at en illustratør kan bare BOFF!
Gå inn i det rommet og gjøre det til sitt.
Male veggene, møblere, sette inn folka.
Og få det til.
Og jeg tror at Gry, for eksempel, glemmer jo nesten at det er en tekst.
Hun ser for seg hele greia som en film, altså legger bort teksten og tegner.
Tror jeg, da.
Og det gjør jo også at det av og til nesten ikke er plass til teksten.
Når tegningene er ferdige, da må jeg stryke.
Ellers må vi flytte litt på det.
Der er vi veldig fleksible.
Jeg er ikke noe striks på det.
'Her skal vi ikke stryke', og det ordet vil jeg ikke forandre.
Det skal mye til, altså.
Vi må se at det fungerer i høytlesninga.

[SPEAKER_00]
Men du skisserer da illustratøren som regissøren her, jeg ville trodd at det var deg.
Med den bakgrunnen du har, så skriver du en tekst, og så ser du for deg inni hodet, og så gir du det på en måte til fotografen, som da er illustratøren her, og så sier du her trenger vi en sånn en ...
Ja, nei, jeg er nok mer manusforfatteren, altså, ikke sant, enn regissøren, føler jeg.

[SPEAKER_01]
Fordi at ... Ja, jeg ser på den teksten jeg har laget, den skal være et frø, ikke sant, som andre folk får lyst til å vanne, og jobbe videre med.
Det er det jeg synes er morsomt, og jeg liker også … ja, måten jeg skriver på gjør jo at det fungerer også som lydbok, det tenker jeg har vært viktig for meg, at det skal fungere som en fortelling uten bilder òg, men fordi jeg har mye dialog og handling og ikke så mye rundt, så ser jo teaterfolk også fort at oi, dette ser gøy ut, dette her kan vi gjøre på scenen, her kan vi lage noe ut av, dette kan vi leke med.
Og det er jo en drøm for meg, å kunne få andre til å jobbe videre

med teksten og løfte det fram, enten det er teater, hørespill, film, ja, jeg har skrevet om et par av bøkene til Musical også, og én ble jo til og med opera, det var jo helt fantastisk gøy å lage.
Det var bare så utrolig morsomt å få til.
Da skrev jeg alt som sang tekster, det trodde jeg kanskje ikke jeg kom til å klare, så jeg sa nei først.
Eller jeg sa ikke nei, jeg sa dette må jeg ... Det må jeg tenke litt på.
Jeg fikk liksom tilbud om å skrive om en detektivhistorie, da purredetektiven Purjot til én time for Operaens Barnekor.
Libretto.
Og jeg er jo overhodet ikke noe musikalsk sånn med gehør og sånn.
Så ... Jeg måtte få et par dager betenkningstid, og så tenkte jeg nei, fader, altså.
Når kommer de til å ringe fra Operaen igjen?
Kommer det ikke til å skje?
Må bare si ja.
Så får vi se hvordan det går, ikke sant?
Og jeg utsatte det i det lengste å starte med det, jeg syntes jeg grudde meg for det, men jeg leste litt hva som hadde vært gjort før på Operaen av barneting, og det var liksom ikke slått i bakken av nivået.
Så tenkte jeg ja.
Skal du ikke snart begynne med den librettoen, sa de hjemme hos meg, og ikke snakk om det!
Dev, don't mention the war, ikke sant.
Men når jeg satte meg ned og begynte med det, så gikk det opp for meg at det var … Du måtte jo ikke kunne synge og sånn, du må tenke på at det skal være sangbart, men det er jo mye telling!
Det er telling av takt, ikke sant, og rytme og rim.

[SPEAKER_00]
Så byttet jeg å telle én til to og tre.

[SPEAKER_01]
Og hvis du treffer på rytmen, og det rimer også, ikke sant, jeg skrev på rim, stort sett, da, og du har sagt det du skal si, da kan du på en måte huke av.
Gjort.
Ikke sant?
Da er det mål.
Det er som å løse et kryssord.
Det var en helt fantastisk følelse, for den får du jo aldri på samme måten når du sitter og skriver i bare skjønnlitterær tekst, for du kan jo hele tida justere og jenke og forandre, men der var det på en måte en slags fasit.
Jeg kan bytte ut ordet og gjøre det enda litt bedre, men da veit jeg at det går opp.
Det var morsom erfaring.

[SPEAKER_00]
Din angrepsmetode med å skrive scener, tror du det gjør at det enklere at dine bøker blir operaer og filmer og teaterstykker?

[SPEAKER_01]
Ja, det er i hvert fall ikke noe ulempe.
Det er det ikke.
Og jeg liker at det kan fungere godt som lydbok, og at ungene vil høre på det om igjen og om igjen.
Men det må ikke skrives sånn for at det skal fungere som lydbok heller, det er folk som har trodd det, men det må det ikke, du kan høre på veldig mye forskjellig, og alt fungerer.
Det er mer at jeg liker å lage dialog.
Men leser du den høyt for deg sjøl, da?
Ja, ja.
Jeg sitter og skriver også.
Jeg må klare å si dem inna i rollen.

[SPEAKER_00]
Så hvis du går forbi skriver, og det er ditt, så hører du en som sitter og lager karakterer?

[SPEAKER_01]
Og ler litt innimellom, egentlig.
Ja, sånn er det.
Jeg tenker på dialogen litt sånn.
Replikkene, litt som hvis du skal krysse en elv, ikke sant, på fjellet, med stein, og gå fra stein til stein, der må det være akkurat passe langt mellom hver stein, det kan ikke ligge for tett, for da er det ikke noe spennende, liksom, samtidig kan det ikke være for langt imellom, sånn at du ramler av.
Og detter uti.
Du må følge ... Du må følge den motoren som er i scenen, fram til dit du skal.
Så må du komme over.
Og så må det være nok plass til at den som leser, fyller inn det som mangler.
Hvor viktig er høytlesninga?
Jeg tenker at det er veldig viktig.
Det er et samlingspunkt, noe som gjør at du kan få en felles opplevelse av ting, på tvers av generasjoner.
Foreldre og besteforeldre kan lese for barnebarn.
Det er noe veldig fint med situasjonen, jeg syns det, den er veldig tett på, og den … det er stemmen som bærer.
Jeg tenker at det er flott, noe man kan gjøre sammen, lese høyt.
Egentlig burde man ikke slutte med det heller, man kan godt fortsette.

[SPEAKER_00]
Du ble lest for sjøl?

[SPEAKER_01]
Jeg ble lest for, ja.
Jeg ble lest for, det var nok stort sett mamma som leste for oss, og bestemor, da.
Hos bestemor var jo høystlesinga litt sånn ritualet, de gangene vi fikk overnatte der borte, så … leste jo hun for oss, og de hadde ikke så mange bøker, bestemor og bestefar, de hadde liksom, jeg tror

de hadde bare to bøker, de hadde bibler, da, og så hadde de Nordahl Rolfsens lesebok, en sånn gammal, slitt, brun en, og vi leste jo alltid i begge bøkene, ikke sant, det var bibler først, og da fikk jeg lov å trekke sånne mannakorn oppå en liten boks, hvor det sto liksom bibelvers, nummeret,
Hvor de skulle slå opp og lese.
Ja, så leste de det, og kanskje et par sånne.
Da var det bestefar som leste, da.
Og alt i den bibelboka var jo streka under, ikke sant.
De var pinsevenner, disse her to.
Streka under sånn med rødt, og det var jo gull i bibel, gullkant på bibelen og alt mulig.
Jeg skjønte jo at dette her var ... At ord kunne være litt viktig, at det betydde noe, men det var jo ikke alt jeg skjønte der som ble lest høyt.
For det kunne jo være hva som helst som ble trukket opp av hatten.
Da satt vi inne på kammerset, tror jeg, det var liksom et sånt litt finere rom, da, og så gikk vi ut på kjøkkenet, på lyset i kjøkkenet, og leste et eventyr eller to fra Nordahl Rollsen.
Men jeg husker ikke eventyret så godt, men det jeg husker, er jo stemmen til bestemor, hvordan hun leste, og var det den lure reven, og sånn, og også hvordan det så ut på det gamle bestemorkjøkkenet, det er jo borte for lenge siden, det kan jeg liksom dra fram i minnet.
Og det skaper et sånt knagg for lesinga, hvis du gjør det til et sånt ritual.
Det binder deg i tid til stedet du opplevde det òg, og hvordan dette foregikk.
Det blir et minne som du kan ha med deg lenge.
Ikke bare pga.
selve fortellinga, men pga.
alt som ... Hvordan det var i det rommet.
Det syns jeg er ganske utrolig.
Og det tror jeg du kan ha i en barnehage også, hvis du har en ansatt som f.eks.
Ta på seg en hatt eller et skaut eller noe og setter og tenner opp et lys og setter seg og leser på samme sted hver gang i barnehagen, så vil det være et ritual som Oda kommer til å huske, ikke sant?

[SPEAKER_00]
Men det at du hører stemmen ennå av bestemor di som leser, gjør det noe med måten du har skrevet på opp igjennom?

[SPEAKER_01]
Ja, jeg tror det, jeg tror det, og så gikk det opp et lys for meg, kan du si, når jeg
Når jeg begynte å gjøre sånne opplesninger i klasserommet og sånn, og kunne stå på scenen … Det var noe jeg grudde meg veldig til, og som jeg var veldig nervøs for lenge, men så gikk det jo overfor meg at dette her får de jo til.
Dette her er jo kjempegøy, å se på de fjesene som ler og sånn, de får jo sånn fart tilbake, ikke sånn, det er sånn oppdrift som du lager sammen, da, så det å stå på scenen og kunne gjøre sånne ting, det er bare helt fantastisk av meg.

For da åpner det en annen dør, i tillegg, så etter det så har jeg nok begynt å tilpasse alt jeg skriver til at jeg skal kunne gjøre dette her, det skal fungere som
Ja, som en slags enkel forestilling, da, som en standup med bilder til, ja.
mm.
Og så var det Baktus' bror.
Baktus' bror!
Det er jo en av mine favoritter, den filmen!
Ja, Karius og Baktus!
Det er jo replikkene, dialogen der, det er jo stort bedre, det går ikke an å gjøre det.
Og musikken og teksten og alt, og helt fantastisk bra.

[SPEAKER_00]
Men er det sant at du grein når du så den, fordi du blei så lei deg?

[SPEAKER_01]
Ja, jeg blei lei meg.
Vi fikk se den i den gamle gymsalen på skolen, husker jeg.
Vi var på sånn testing før vi skulle begynne i første klasse.
Og da ble den liksom vist på et lerret der nede.
Giglete greier, sikkert seksten millimeter.
Film, ikke sant?
Satt på første rad der.
På en eller annen benk, tror jeg.
Vi er jo en som heter Marianne, husker jeg, jeg så bort på henne og hun grein unna.
På slutten, da, ikke sant, når det går, blir det liksom ut på havet der og blir sugd ned i sluket.
Det syntes vi var trist.
For du holdt jo med karer som bakte hus!
Du bare tegnet Jens og ... 'Ikke gjør som morderen sier', det var veldig bra, altså.

[SPEAKER_00]
Du forteller at noen historier blir liggende lenge i skuffen før du tar dem opp igjen.
Er det fordi at du går tom for ideer og har en form for skrivesperre og ikke vet hva du skal gjøre?

[SPEAKER_01]
Det er mer fordi jeg ikke klarer å slippe dem helt.
Jeg vil ha på følelsen at det er noe der.
Det er jo liksom å grave opp noe.
Historien er jo egentlig ferdig, du må bare finne de delene som passer, og sette dem sammen riktig.
Ikke sant?
Du kan ikke sette halen på dinosauren foran.
Da har du gjort en feil.
Da blir det ikke ordentlig.
Så du må bare finne det ...
Ja, de delene som passer, og sette det riktig sammen, så er du der, ja, det er litt som å lage kryssord, ikke sant, du må få det til å

gå opp, at du veit ikke hva stikkordene er når du begynner, men du veit når du har fått det til, og at det har blitt passe vanskelig, kan ikke være for vanskelig, det er kjedelig.
Det kan ikke være for lett heller?

[SPEAKER_00]
Jo, men det kan bli for mange sånne nødord, som jeg ikke skjønner. Sånn gruppested på to bokstaver, som jeg ikke skjønner at det kan være.

[SPEAKER_01]
Det er juks, det må være ordentlig.
Helst skal det være perfekt.

[SPEAKER_00]
Står du fast?
Er det dager der du ikke vet hva du skal skrive, og så vet du ikke hva du skal skrive, og fremdeles ikke vet hva du skal skrive?

[SPEAKER_01]
Nei, det er det ikke.
Jeg har jo alltid noe jeg kan begynne å jobbe på, og da jobber jeg bare i den scenen, da det glemmer jeg på en måte resten.
Men når det er sagt, så har jeg jo en slags … jeg starter ikke med ting før jeg føler at jeg har hode og hale på det, og at jeg veit hvordan det skal slutte, sånn mer eller mindre.
Det er ikke alltid jeg har sluttscenen, smikk, smakk, sånn skal det være, men.
Jeg har jo et mål, jeg veit hvordan jeg skal starte, og jeg har som regel en idé om hvor jeg skal, og så må jeg bare komme meg fram dit uten for mange og for lange omveier.
Slutten er jo … slutten er en egen kunst, føler jeg.
Å få til, da, ikke det at det trenger å være så veldig avansert, men det skal på en måte gå opp, sånn at du får den følelsen som leser at ai, det gikk opp, det var sånn, og gjerne hvis det er en vri, ikke sant, som du ikke tenkte deg også, som bare … Bare ble jeg fin, altså, det er noe med å sette fortellinga ferdig på bordet som en presang, ikke sant, for slutten er liksom sløyfa.
Der er den!
Yes, der satt den liksom, der er den, den var fin.
For det hjelper ikke å starte en fortelling kjempebra hvis … Hvis det blir for kjedelig for midten eller det bare koker ut i ingenting, ikke sant, slutten er for dårlig, da husker du det som en dårlig bok.
Det hjelper ikke, samme hvor bra starten var.
Det må slutte bra.
Hvordan skal vi slutte denne podkasten?

[SPEAKER_00]
Nei, slutten er viktig.
Du er opptatt av begynnelsen, og du er opptatt av mitt, og du er opptatt av slutt.
Og så begynte vi på en måte med høytlesing fra den originale Bukkene Bruse.

Kunne vi slutte for eksempel med siste sida i den ikke-originale Bukkene Bruse?

[SPEAKER_01]
Ja, vi må nesten ta to siste, tror jeg.
Nå ble det jubel i badeland.
Dyra dansa og sang og var glade.
For endelig var de kvitt trollet.
De satte sklia på plass, bada og hadde det moro til langt på kveld.
Harene serverte gratis mat og drikke.
Bukkene Bruse reddet oss!
skrøt harene.
De får bare gratis resten av året!
Bukkene Bruse ble ekstra fete og fine den sommeren.
De koste seg med vafler på setra hver søndag.
Og innimellom var de nede hos harene og tok seg et bad.

[SPEAKER_00]
Nesten snipp, snapp, snute.